

Київський університет імені Бориса Грінченка

Кафедра української мови

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни «**СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ**»

Курс IV

Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки

Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія (українська мова та література)

Форма проведення: **письмова** (відповіді на два теоретичні питання та контрольне практичне завдання (стилістичний аналіз тексту)).

Тривалість проведення: 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: **40 балів** (максимальна кількість балів за одне теоретичне питання – **15**; вдалий стилістичний аналіз тексту – **10 балів**).

**Критерії оцінювання теоретичного питання
(максимальна кількість балів: 15)**

Значення оцінки	Оцінка за п'ятнадцятибальною шкалою
Відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками	13-15 балів
Достатньо високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	12 балів
Загалом добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	10-11 балів
Посередній рівень знань із значною кількістю недоліків.	8-9 балів
Мінімально можливий допустимий рівень знань	6-7 балів
Недостатній рівень знань із значною кількістю помилок	1-5 балів

**Критерії оцінювання практичного завдання
(максимальна кількість балів: 10)**

Значення оцінки	Оцінка за десятибальною шкалою
<p>Правильно визначено функціональний стиль і підстиль аналізованого тексту, схарактеризовано сферу вживання і тип мовлення; подано вичерпний лінгвістичний коментар щодо ознак стилю, мовних засобів, їх стилістичних функцій і прийомів; виокремлено засоби зв'язності тексту; встановлено значення мовних засобів для вираження теми та ідеї тексту. У відповіді можливі незначні неточності.</p>	9-10 балів
<p>Правильно визначено функціональний стиль і підстиль аналізованого тексту, схарактеризовано сферу вживання і тип мовлення; подано достатній лінгвістичний коментар щодо ознак стилю, мовних засобів, їх стилістичних функцій і прийомів; виокремлено засоби зв'язності тексту; встановлено значення мовних засобів для вираження теми та ідеї тексту. Відповідь не містить суттєвих грубих помилок.</p>	8 балів
<p>Правильно визначено функціональний стиль і підстиль аналізованого тексту, схарактеризовано сферу вживання і тип мовлення; подано надто загальний лінгвістичний коментар щодо ознак стилю, мовних засобів, їх стилістичних функцій і прийомів; виокремлено засоби зв'язності тексту; встановлено значення мовних засобів для вираження теми та ідеї тексту. Відповідь містить незначну кількість помилок.</p>	7 балів
<p>Правильно визначено функціональний стиль і підстиль аналізованого тексту, схарактеризовано сферу вживання і тип мовлення; подано посередній лінгвістичний коментар щодо ознак стилю, мовних засобів, їх стилістичних функцій і прийомів; встановлено значення мовних засобів для вираження теми та ідеї тексту. Відповідь містить значну кількість помилок.</p>	5-6 балів
<p>Правильно визначено функціональний стиль і підстиль аналізованого тексту, схарактеризовано сферу вживання і тип мовлення; подано мінімально можливий лінгвістичний коментар щодо ознак стилю, мовних засобів, їх стилістичних функцій і прийомів. Відповідь містить значну кількість помилок.</p>	3-4 бали
<p>Недостатній рівень знань із значною кількістю помилок</p>	1-2 бали

Перелік допоміжних матеріалів

Студенти на екзамені можуть користуватися:

1. Схемою стилістичного аналізу тексту.
2. Підготовленим у ході підготовки до екзамену конспектом цитат із художніх текстів, що стануть ілюстративним матеріалом для відповідей на теоретичні питання. (Цитати не мають дублювати підручкові приклади; повинні бути підібраними самостійно і не мають містити вказівки та назву стилістичного засобу, фігури або прийому).

Орієнтовний перелік питань

1. Стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна
2. Стилістична система української мови як предмет стилістики.
3. Структура стилістики.
4. Зв'язок стилістики з іншими лінгвістичними та нелінгвістичними дисциплінами.
5. Поняття літературної мови. Співвідношення понять: загальнонародна мова, літературна мова, діалектна мова. Діалектна основа сучасної української літературної мови.
6. Стиль. Критерії визначення стилю. Функціональний стиль. Стиль і текст. Стилі мови і стилі мовлення.
7. Офіційно – діловий стиль як різновид літературної мови.
8. Науковий стиль. Науковий стиль і науковий жаргон.
9. Публіцистичний стиль.
10. Художній стиль та його основні ознаки.
11. Розмовно-побутовий стиль. Діалогічне та монологічне мовлення.
12. Епістолярний стиль.
13. Конфесійний стиль.
14. Мовна норма як лінгвістичне поняття.
15. Мовна норма і стиль. Типи мовних норм. Особливості їх становлення.
16. Стилістичні норми мови як кодифіковані мовні засоби.
17. Конотація та стилістичне значення.
18. Поняття стилістичної парадигми.
19. Основні джерела стилістики.
20. Експресивні можливості звуків української мови.
21. Стилістичне навантаження слова і стилістично – функціональна диференціація лексичного складу української мови.
22. Мовні та контекстуальні стилістичні синоніми.
23. Стилістичні функції паронімів і антонімів.
24. Омоніми як матеріал для версифікацій і каламбурів.
25. Стилістичні можливості внутрішньої форми слова.
26. Стилістична класифікація фразеологізмів. Синонімічні фразеологізми.
27. Стилістичні засоби словотвору.

28. Стилiстичнi можливостi граматичних форм часу, способу, особи, виду, стану дiєслiв.
29. Стилiстичне використання якiсних, вiдносних, присвiйних прикметникiв, повних i коротких форм. Прикметник – епiтет.
30. Стилiстичнi можливостi категорiй роду, числа i вiдмiнка iменникiв. Стилiстичнi опозицiї варiантних форм вiдмiнкiв.
31. Стилiстичнi функцiї займенникiв. Участь прийменникiв, сполучникiв, часток у твореннi стилiстичних фiгур.
32. Стилiстичнi можливостi двоскладного речення (головних, другорядних членiв речення i засобiв зв'язку мiж ними).
33. Стилiстичнi функцiї модальних рiзновидiв речень (питальних, розповiдних, спонукальних, окличних, риторичних).
34. Стилiстичнi функцiї односкладних та неповних речень.
35. Стилiстичнi можливостi сполучникових (простих, ускладнених, складних – складносурядних i складнопiдрядних) та безсполучникових (простих i складних) речень.
36. Стилiстична база ускладнених речень (однорiднi члени, вiдокремленi другоряднi члени, вставнi i вставленi слова, словосполучення, речення, непоширенi i поширенi звертання).
37. Стилiстичнi функцiї прямої, невласне прямої мови, авторське введення. Стилiстичнi риси багатокомпонентних ускладнень синтаксичних сполук (складних речень комбiнованого типу, перiодiв).
38. Стилiстичнi можливостi порядку слiв (взаєморозташування пiдмета i присудка, дискантне розташування членiв речення, iнверсiя означень, додаткiв, обставин).
39. Символи як стилiстеми.
40. Вчення О.О. Потебнi про внутрiшню форму слова.
41. Тропи i фiгури. Їх стилiстичнi функцiї. Класифiкацiя.
42. Стилiстичнi фiгури заміни (метафора, метонiмiя, синекдоха).
43. Граматичне вираження метафори в українськiй мові.
44. Стилiстичнi фiгури параномазії та патронiмiчної атракції.
45. Стилiстичнi фiгури кiлькостi (гiпербола, лiтота, мейози).
46. Епiтет – загальновiдомий словесний засiб. Класифiкацiя епiтетiв, стилiстичнi функцiї, особливостi граматичного вираження.
47. Порiвняння – загальновiдомий словесний засiб. Стилiстичнi функцiї порiвнянь, особливостi граматичного вираження.
48. Стилiстично-риторичнi фiгури: оксюморон, антитеза, палiндром.
49. Стилiстично-риторичнi фiгури: персонiфiкацiя, алегорiя.
50. Стилiстичнi фiгури: парафраза, тавтологiя, амплiфiкацiя.
51. Стилiстичнi фiгури: асиндетон, полiсиндетон, плеоназм.
52. Стилiстичнi фiгури: градацiя, анафора, епiфора.
53. Перiодизацiя iсторії українськiй лiтературної мови.
54. Особливостi i форми функцiонування лiтературної мови у донацiональний перiод.
55. Загальна характеристика лiтературної мови епохи Київськiй Русі.

56. Особливості староукраїнської літературної мови у добу розквіту.
57. Причини занепаду староукраїнської літературної мови.
58. І.П. Котляревський – зачинатель української літературної мови.
59. Т.Г. Шевченко – основоположник-реформатор української літературної мови.
60. Роль Інституту української наукової мови (поч. ХХ ст.) у кодифікації норм літературної мови та у становленні її стилів.

Завідувач кафедри _____ доктор пед. наук, професор Караман С.О.

Екзаменатор _____ канд. філол. наук, доцент Видайчук Т.Л.